

Juryrapport Gouden Decibel Awards 2022

1. Inleiding

Dit verslag bevat de weergave van de bespreking en beoordeling van de ontvangen inzendingen voor de Gouden Decibel Awards door de jury op 25 mei 2022. De jury bestond uit de volgende personen:

- Dolf de Gruijter (onafhankelijk voorzitter en rapportage)
- Aneta Krikke, namens de NSG
- Casper Bosschaart, namens het NAG
- Daniëlla Nijman, namens de VVM
- Jeroen Knoet, namens de NSG
- Marcel Blankvoort, namens de VVM
- Reinier Balkema, namens het NAG

2. Gouden Decibel Awards 2022

De uitreiking van de Gouden Decibel Awards is een initiatief van de Nederlandse Stichting Geluidshinder (NSG) samen met het Nederlands Akoestisch Genootschap (NAG) en de VVM (netwerk van milieuprofessionals). In 2012 was de Gouden Decibel de opvolger van de sinds 2000 bestaande Nationale Geluid en Trillingen Innovatieprijs.

In feite is de uitreiking van de Gouden Decibel Awards in 2022 een soort herstart nadat de laatste awards in 2016 waren uitgereikt. Deze pauze is onder meer veroorzaakt door de corona pandemie. Dit maakt ook dat deze versie van de Gouden Decibel een bijzondere is. De oorspronkelijke aanmeldingsdatum sloot al op 15 november 2020, maar is daarna vanwege corona uiteindelijk doorgeschoven naar 28 februari 2022. De jury noemt voor alle helderheid deze versie van de Gouden Decibel niet de 2020/2021, maar de Gouden Decibel Awards 2022.

3. Wijze van beoordeling

De inzenders konden hun voordracht voor een award indienen in een van de volgende categorieën:

1. Award voor een persoon;
2. Award voor een actie- en/of belangengroep;
3. Award voor een bedrijf, product en/of dienst;
4. Award voor een overheid;
5. Award voor het meest veelbelovende afstudeerproject.

De inzendingen zijn door de jury per categorie besproken en beoordeeld. De focus lag daarbij op de volgende 5 aspecten, die ook grotendeels bij de inzending beschreven moesten worden in maximaal 2 A4-tjes:

1. Creativiteit en innovativiteit;
2. Effectiviteit en toepasbaarheid;
3. Maatschappelijk belang;
4. Economisch belang;
5. Bijdrage aan een beter geluidklimaat.

Op basis van de waardering door de jury werd een aantal nominaties per categorie toegekend. Tot slot is door de jury uit de genomineerden per categorie de winnaar van de Gouden Decibel Award voor die categorie gekozen.

4. Ontvangen inzendingen en indeling in categorieën

Er zijn totaal 7 inzendingen ontvangen die volgens de aanmelding in 2 categorieën moeten worden ingedeeld. Voor de overige 3 categorieën zijn geen inzendingen ontvangen. De jury is uitgegaan van de categorie die de inzender heeft aangegeven.

nr	Naam inzending	Inzender	Categorie
1.1	Gilles Janssen	dBvision	1. persoon
3.1	App Explane	SchipholWatch	3. bedrijf, product, dienst*
3.2	App Geluidsverwachting.nl	Arcadis	3. bedrijf, product, dienst
3.3	Merford NoiseTrap BLOX	Merford	3. bedrijf, product, dienst
3.4	PETAC Ecoustic Panels	Petac	3. bedrijf, product, dienst
3.5	sporTIG® akoestische scheidingswand	TIG Akoestiek BV	3. bedrijf, product, dienst
3.6	Wesselink Isolatie	Wesselink Isolatie	3. bedrijf, product, dienst (?)

*) bij inzending was eerst categorie persoon genoemd, is later hersteld.

Bij de inzending door Wesselink Isolatie ontbrak de aanduiding van de categorie waarvoor de inzending is aangemeld. Gelet op de inhoud heeft de jury de inzending in categorie 3 ingedeeld.

Omdat jurylid Jeroen Knoet werkt bij Arcadis die de inzending App Geluidsverwachting.nl heeft ingediend, heeft hij bij zijn beoordeling die inzending buiten beschouwing gelaten. Ook heeft hij niet meegestemd over de keuze van de winnaar in categorie 3.

5. Beoordeling inzendingen categorie 1: een persoon

Gilles Janssen is door dBvision, het bureau waar hij medeoprichter van was, postuum aangemeld voor de Award voor een persoon. Gilles begon zijn loopbaan in 1992 als geluidadviseur bij de Nederlandse Spoorwegen. Hij droeg actief bij aan de eerste stappen richting geluidbeleid voor spoor, onder meer met de invulling van de nog steeds bestaande materieelcategorieën voor geluid, de ontwikkeling van software voor scenariostudies voor railverkeerslawaai (Gerano) en het opzetten van het 'Akoestisch Spoorboekje' (later Aswin). Samenhangend daarmee was hij in 1996 mede initiatiefnemer van het

Congres Geluid, Trillingen en Luchtkwaliteit. Dit tweedaagse congres is inmiddels al vele jaren het grootste evenement over geluid in Nederland. Hij leidde er ook tal van inspirerende discussiesessies. Vanaf de eeuwwisseling ging vernieuwing een grotere rol spelen voor Gilles. Hij was mede oprichter en eerste voorzitter van de Stichting Innoise, die in 2000 startte met de Geluid en Trillingen Innovatieprijs. De rol van Gilles in Den Haag werd ook steeds belangrijker, veelal tussen de partijen als toenmalig VROM en V&W in. Zo was hij programmamanager van het Innovatie Programma Geluid van 2002-2007. In dit project is voor tal van prototypes van geluidmaatregelen de moeilijke stap naar de praktijk gezet. Hij raakte ook steeds meer betrokken bij de wetgevingsprojecten van SWUNG I en II tot de huidige Omgevingswet. Daarvan heeft hij helaas het eindresultaat niet meer mee kunnen maken.

De in deze categorie ingediende inzending betreft naar het oordeel van de jury een persoon die een zeer grote bijdrage heeft geleverd. Een bijdrage die niet makkelijk overschat kan worden. Al in de jaren '90 net uit de studiebanken werd Gilles al snel zichtbaar. Naast goed inhoudelijk werk, wist hij dat ook aanstekelijk te presenteren. In vele opzichten was hij creatief, niet alleen inhoudelijk op vele terreinen, maar ook als het gaat om presenteren. De plenaire 'live' interviews op het congres Geluid en Trillingen met door hem geknipte videofragmenten zijn een soort erfgoed voor de betrokkenen in het geluidveld geworden. Maar niet alleen in het werk, ook daar buiten was hij actief en bracht hij de geluidwereld graag bij elkaar door bijvoorbeeld mede initiator te zijn van het onregelmatig terugkerende Akoestisch Zeilweekend. Door de jaren dat hij in het geluidveld actief was en de wijze waarop hij op bijeenkomsten als begenadigd spreker optrad is hij breed bekend. Maar op iemand die hem niet kende en alleen over hem hoorde maakte hij al indruk en kwam over dat hij ook impact op het persoonlijk vlak op anderen had. Een persoon die breed aanwezig was en een grote erfenis in geluidland heeft achter gelaten. De jury nomineert dan ook graag Gilles Janssen postuum voor een Award voor een persoon in het kader van de Gouden Decibel Award 2022.

6. Beoordeling inzendingen categorie 3: bedrijf, product, dienst

De app Explane is voorgedragen door SchipholWatch en gemaakt door Roelof Meijer. Explane is een gratis app waarmee door vliegtuiglawaai gehinderde bewoners met één druk op de knop het geluidsniveau van een overvliegend toestel kunnen meten. Deze meting wordt tezamen met onder meer locatie, vlieghoogte, vliegsnelheid, stijgsnelheid, tijdstip, vliegtuigtype en -registratienummer en luchtvaartmaatschappij opgeslagen in een centrale database.

Vanuit deze database ontstaat een beeld van de vliegoverlast, die openbaar toegankelijk op internet wordt gepubliceerd. Hiermee krijgen gehinderden een gratis tool in handen om de overlast te documenteren. De website wordt gebruikt om aandacht te vragen aan politici, pers en wetenschappers.

De jury heeft waardering voor de app die in vrije tijd is gemaakt. De app voorziet ook in een behoefte waarbij er een maatschappelijk trend is van rekenen naar meten en luchtvaartlawaai een belangrijk issue is. Dat de app in een behoefte voorziet blijkt wel uit het inmiddels grote aantal metingen in de database en het internationale gebruik. Vraag is wel wat de waarde van de metingen is. Dat geldt met name op grote afstanden van luchthavens en bijvoorbeeld in stedelijk gebied. Niet duidelijk voor de jury is of er een relatie met berekeningen wordt gelegd. Sterk punt is dat de (grote) dataverzameling trends zou kunnen geven en interessante informatie en een beter beeld zou kunnen leveren. Uiteraard draagt de app niet rechtstreeks bij aan de vermindering of beheersing van geluid. Het gebruik van de gegevens zou daar indirect op langere termijn wel aan bij kunnen dragen en helpt tevens de bewustwording. Niet duidelijk is in hoeverre dit werkelijk vernieuwend is naast reeds bestaande systemen. Wel kan het door de directe werkwijze wellicht bijdragen om omwonenden meer controle te laten ervaren, zeker als resultaten van de app in beleidsdiscussies worden meegenomen.

De app Geluidsverwachting.nl van Arcadis biedt omwonenden een soort weerbericht, maar dan hyperlokaal bij iedere aparte woning voor het geluid- en de slagschaduw van windturbines. In de app is er ook de mogelijkheid voor deze mensen om door te geven hoe zij het geluid persoonlijk beleven. Uniek aan deze methode voor het berekenen van de geluidsoverdracht en de slagschaduw is de continue aandrijving door actuele state-of-the art weersverwachtingen. Net als de real-time monitoring van de hinderbeleving. De registratie van locatie en de tijd van de melding tezamen met de weersomstandigheden en de voorspelde niveaus leiden tot nieuwe inzichten. Doel van de app is ervaren hinder te verminderen die omwonenden ervaren van windturbines door in te spelen op niet-akoestische factoren.

De jury ziet een mooie integratie van meteo- en propagatiekennis in de app. Daarnaast is de koppeling met de persoonlijk beleving een sterk punt. Juist op een maatschappelijk zo belangrijk onderwerp als windenergie ziet de jury kansen voor deze app door het managen van verwachtingen over geluid en slagschaduw. Hoewel het geluidvermogen daardoor niet verminderd, kan het wel bijdragen aan het verminderen van de ervaren hinder. De app wordt zeker als innovatief gezien. Het streven niet-akoestisch factoren te betrekken is een sterk punt, al is het voor de jury niet helder of dit meer betreft dan verwachtingen en slagschaduw. De jury beoordeelt het als een sterk punt dat er een koppeling is met de exploitant. Door die betrokkenheid is de verwachting dat partijen minder tegenover elkaar komen te staan en het onderling vertrouwen toeneemt. Een goede werking van de app wordt als wezenlijk ervaren: bij foute output zal hij averechts werken. Uit de praktijk blijkt dat onvoorspelbaarheid een grote rol speelt bij de beoordeling. Vraag die bij de jury opkwam is of reacties er ook toe kunnen leiden dat turbines soms tijdelijk stilgezet worden.

Bij de jury leidt de beoordeling van deze inzending, die in 2019 al de Award voor de Leefomgeving won, tot het toekennen van een nominatie in de categorie Award voor een bedrijf, product en/of dienst.

De NoiseTrap® BLOX van Merford is een modulair geluiddempend ventilatierooster. De NoiseTrap BLOX bestaat uit elementen met een relatief geringe inbouwdiepte, die eenvoudig kunnen worden gemonteerd dankzij een gebruiksvriendelijk kliksysteem. Het is een modulair alternatief voor conventionele geluiddempende roosters en realiseert een hoge demping bij laagfrequent geluid. De elementen van 100% herbruikbaar polypropyleen bevatten verschillende kamers gebaseerd op Helmholtz resonatoren. De elementen zijn klein en licht, waardoor ze eenvoudig met bijvoorbeeld een lift naar moeilijk bereikbare dak-opstellingen kunnen worden gebracht. De elementen zijn geschikt voor situaties waar grote luchthoeveelheden via een doorlaat wenselijk zijn en waar de inbouwruimte beperkt is. Zoals bij geluidsisolerende omkastingen, industriële gevels en afschermende wanden rondom koel- en verwarmingsinstallaties.

De jury vindt het jammer dat de informatie van de inzending niet meer indruk van het product geeft. Zo zijn de plaatjes erg grijs en donker. Desondanks is de jury zeer te spreken over het innovatieve product van de inzending. Sterke punten zijn de demping in de lagere frequenties, de makkelijke handelbaarheid en de herbruikbaarheid. Van deze innovatie mag een bijvoorbeeld een merkbaar effect verwacht worden voor bewoners van appartementsgebouwen en mogelijk ook belangrijk bij de toepassing van warmtepompen. Zeker van belang op plaatsen waar grotere omkastingen moeilijk aan te voeren of te plaatsen zijn. Door de jury worden goede kansen gezien voor verbetering van het geluidklimaat en wordt het maatschappelijk belang in het kader van de energietransitie groot geacht. Dit alles brengt de jury ertoe om aan deze inzending een nominatie in de categorie Award voor een bedrijf, product en/of dienst toe te kennen.

De PETAC Ecooustic Panels van PETAC BV is een lichte akoestische plaat met het gebruiksgemak van een MDF plaat. PETAC staat voor PET ACOUSTIS: de panelen worden gemaakt uit geperste polyester wol die voornamelijk bestaat uit vezels van gerecycleerde PET-flessen, en zijn na gebruik 100%

recyclebaar. Bewerkingen zoals zagen, boren, schroeven en frezen zijn perfect mogelijk. De platen halen een hoge geluidabsorptie en bestaan uit een standaarduitvoering en daarnaast een extra sterke uitvoering voor de toepassing bij akoestische kastdeuren en meubilair. De panelen kunnen ingezet worden voor akoestische wanden, plafondpanelen, lamellen, baffles, desk- en roomdividers, en zelfs voor het maken van akoestisch meubilair. Ze zijn in vele uitvoeringen en kleuren leverbaar. De PETAC panelen worden door de jury gewaardeerd: ze zien er in de documentatie mooi uit en door de constructieve eigenschappen is er een breed toepassingsbereik. Het spreekt ook zeer aan dat de panelen 100% te recyclen zijn en voor een belangrijk deel bestaan uit vezels van gerecycleerde PET-flessen en bovendien mooie absorptiewaarden laten zien. Hoewel door de jury niet gezien als zeer innovatief, is het een mooi product waar zeker vraag naar zal zijn.

*De sportTIG® scheidingswand van TIG Akoestiek BV is een neerlaatbare geluidabsorberende en -isolerende scheidingswand voor het scheiden van binnensport-accommodaties zoals sporthallen en -zalen. Maar daarnaast ook toepasbaar voor zwembaden, kantines en multifunctionele ruimtes tot en met fabriekshallen. De aanleiding voor de ontwikkeling van de wand is dat er bij gebruikers en lesgevers in binnensportaccommodaties veel klachten zijn over slechte akoestiek (hoge nagalmtijden, hoge geluidsniveaus en flutterecho's) waarbij de beroepsgroep van sportdocenten kampt met een verhoogd percentage docenten met blijvende gehoorschade. De scheidingswand is modulair opgebouwd wat de mogelijkheid geeft per ruimte het meest ideale akoestische comfort te creëren. Elke, aan de binnenzijde afgesloten module, is aan één zijde geperforeerd uitgevoerd en aan de andere zijde gesloten en is aan de binnenzijde bekleed met een duurzame PE wol. De modules zorgen voor goede geluidabsorptie over een zeer breed spectrum. De modules bieden de mogelijkheid ze om te draaien om daarmee per situatie de scheidingswand optimaal te configureren. Door toepassing van de wand met haar hoge akoestische waardes, wordt een dusdanig groot "absorptie-vlak" gecreëerd dat minder aanvullende akoestische maatregelen in elk afzonderlijk haldeel nodig zijn. Het behalen van de door NOC*NSF gestelde eisen (aangaande nagalmtijden) wordt hierdoor eenvoudiger. Het is de jury bekend dat geluid in sportaccommodaties een probleem vormt. De sportTIG scheidingswand kan, zeker voor zalen die gesplitst gebruikt worden, een goede bijdrage aan het oplossen daarvan betekenen. De jury is te spreken over de weldoordachte samenstelling en flexibiliteit van de wand en het feit dat bij het ontwerp rekening is gehouden met toepassing in bestaande situaties. Ze ziet deze wand als een maatschappelijk relevante vernieuwing. Daarnaast valt er door het optimaler kunnen gebruiken van sportaccommodaties ook economische winst te behalen. Door de grote absorberende oppervlakken wordt ook gezondheidswinst (hinder, gehoorschade) bereikt. De vandaalbestendigheid van de wand toont naar het oordeel van de jury ook hoe zorgvuldig vele aspecten bij de ontwikkeling zijn meegenomen. Hoewel het toepassen van scheidingswanden op zich niet innovatief is, oordeelt de jury dat de wijze van ontwerp en uitvoering van de sportTIG scheidingswand van dusdanige kwaliteit is dat een nominatie in de categorie Award voor een bedrijf, product en/of dienst op zijn plaats is.*

Het familiebedrijf Wesselink Isolatie, gestart in 2009, heeft een grote specialisatie in duurzame isolatiematerialen en vooroorlogse woningen. Het gebrek aan beschikbaarheid van specialistische informatie over geluidsisolatie voor particulieren wordt gevuld door gericht laagdrempelig advies te geven op basis van het te behalen rendement; wat er bouwkundig mogelijk is en wat het budget is. Maar ook projectontwikkelaars vragen Wesselink Isolatie vaak om advies, over bijvoorbeeld praktische realiseerbaarheid. Daarnaast ligt de focus op het gebruik van biobased isolatiematerialen én het voeren van een zo duurzaam mogelijke bedrijfsvoering. Bij geluidsisolatie is het van belang om er ook tijdens de uitvoer bovenop te zitten. Zo is het mogelijk om er op detailniveau voor te zorgen dat het project vlekkeloos verloopt. Een verkeerd gezette schroef kan al effect hebben op het aantal decibel dat verminderd wordt.

De jury vond het moeilijk deze laatste inzending te kunnen plaatsen en beoordelen. Allereerst mist het aanmeldformulier, waardoor niet helemaal helder is wat precies wordt aangemeld voor een award. De jury heeft gezien de inhoud van de inzending, deze gezien als de aanmelding van het bedrijf voor een award. De beschrijving van de aanpak en het initiatief om bestaande kennis naar huiseigenaren en kleinere aannemers te ontsluiten komt positief over. De vraag kwam op of er ook wel gratis advies gegeven wordt. Het spreekt ook aan dat zoveel mogelijk alles in 1 hand wordt gehouden, dat komt de uitvoering ten goede. Het totaal komt zeker positief over, maar het echt innovatieve aspect ontbreekt. Bovendien miste de jury het aspect waar de beoordeling zich specifiek op zou moeten richten.

7. Winnaars van de awards

In de categorie Award voor een persoon is slechts 1 inzending ontvangen. Daar is ook een nominatie aan toegekend. Voor de jury was dat echter niet automatisch een reden om daaraan ook de award toe te kennen. In Gilles Janssen kregen echter de koppeling van vakkennis, strategisch inzicht en innemende persoonlijkheid zodanig vorm dat daar wel alle aanleiding toe is. Gilles was een vaandeldrager van de geluidswereld. Niet alleen met zijn bevlogen voordrachten, maar ook met zijn organisatietalent heeft hij innovatie en kennisoverdracht in het vakgebied gestimuleerd. Daarnaast bracht hij de geluidskundigen bijeen, niet alleen op congressen maar ook in de boot en op de fiets. Vanwege die bijzondere bijdrage aan de ontwikkelingen op het gebied van omgevingsgeluid in al zijn facetten **kent de jury aan Gilles Janssen postuum de Award voor een persoon in het kader van de Gouden Decibel Awards 2022 toe.**

In de categorie Award voor een bedrijf, product en/of dienst zijn er 3 nominaties:

- De app Geluidsverwachting.nl
- De NoiseTrap BLOX
- De sporTIG® akoestische scheidingswand

Het feit dat de jury aan deze 3 inzendingen een nominatie heeft toegekend geeft al aan dat de jury over alle 3 zeer te spreken is. Ze zitten alle 3 dicht bij elkaar wat waardering betreft. Er ontstond in de discussie over de te maken keuze een tweedeling: de app versus de producten die werkelijk het geluid aanpakken. Waarbij de voorkeur uiteindelijk uitging naar de producten die tot fysieke reductie leiden. Dat werd tegelijkertijd ook weer betreurd omdat een sterk punt van de app Geluidsverwachting het potentieel verbinden van partijen is. Daaraan is naar het oordeel van de jury in deze tijd, niet alleen op het dossier van de windenergie, maar maatschappij breed behoefte. Echter gelet op het karakter van deze awards gericht op geluid is de focus toch meer op geluid gelegd en minder op het maatschappij brede aspect.

De beide overige nominaties NoiseTrap BLOX en de sporTIG scheidingswand zijn beiden heel goed beoordeeld, maar uiteindelijk is de NoiseTrap BLOX beoordeeld als een oplossing voor iets wat groter is. Groter wat betreft omvang van de huidige problematiek, inclusief het laagfrequente aspect, maar ook naar de toekomst toe waarbij onder meer warmtepompen een toenemende bron zullen vormen. Daarmee is het geluidaspect van NoiseTrap BLOX van Merford als het sterkst beoordeeld en **verklaart de jury de inzending NoiseTrap BLOX als winnaar in de categorie Award voor een bedrijf, product en/of dienst van de Gouden Decibel Awards 2022.**

8. Nabeschuwing

De jury is verheugd dat na de ongewenste stilte van afgelopen jaren eindelijk de inzendingen weer beoordeeld konden worden en er awards zullen worden uitgereikt.

Bij de beoordeling viel niet alleen de verscheidenheid aan inzendingen op. Ook de kwaliteit van de inzendingen toonde verschillen. Daardoor was het van sommige inzendingen moeilijker een goed beeld te krijgen. Het is jammer als dat dan doorwerkt in de beoordeling, bijvoorbeeld omdat het niet goed duidelijk wordt wat de bijdrage voor geluid is.

De jury valt het tegen dat er in slechts 2 categorieën inzendingen zijn ontvangen. Zeker in de categorieën overheid en het meest veelbelovende afstudeerproject had de jury meer verwacht. Er wordt op diverse universiteiten en hogescholen mooi onderzoek gedaan op het gebied van geluid. Het zou goed zijn als dat onder andere via deelname aan de Gouden Decibel Awards meer bekendheid zou krijgen en dat de uitblinkende afstudeerders in het zonnetje gezet worden en een extra (financieel) steuntje krijgen.

Maar het is ook verrassend dat overheden in deze tijd met de Omgevingswet in aantocht geen initiatieven aanmelden voor de Gouden Decibel Awards. De vernieuwing van de regelgeving vergt tenslotte ook vernieuwing van de (lokale) aanpak van geluid. Deelname aan de awards biedt niet alleen een kans op waardering, maar geeft ook meer kenbaarheid aan de beste initiatieven en vernieuwingen. Dat kan breder bijdragen aan de verwezenlijking van een goed geluidklimaat.

Terugkijkend is de coronaperiode die achter ons ligt (en hopelijk blijft) het meest bijzonder. Daardoor is het gemiddelde aantal inzendingen per jaar niet erg hoog. Hopelijk trekt dit net als veel andere zaken in de maatschappij weer volop aan. Want als corona op geluidgebied iets duidelijk heeft gemaakt is het wel dat rust gewaardeerd werd. Daarvoor is minder geluid nodig en dat gaat niet vanzelf. Award-waardige ontwikkelingen zouden daaraan een belangrijke bijdrage kunnen leveren.

Namens de jury van de Gouden Decibel Awards 2022,

Dolf de Gruijter, voorzitter
Heemstede, 4 juni 2022